

Pokud jde o problematiku Karlova zákonodárného projektu, bylo jednáním sekce osvětleno, že neodpovídal stavu a potřebám tehdejší české společnosti a právě proto skončil neúspěšně. Toto zjištění bylo pak podrobena porovnání s vývojem v sousedních státech - v Uhrách, Polsku a Srbsku - a bylo zjištěno, že úsilí Karlovo zapadá do obecné kodifikační tendence, projevující se prakticky v celé Evropě a související s procesem překonávání státu feudální rozdrobenosti a s růstem stavovských tendencí.

Další skupinou problémů, posuzovaných v sekci, byly otázky právní vzdělanosti a jejího aktuálního významu v politickém, správním i diplomatickém životě 14. století. Byl prokázán značný vliv právníků na vytváření vnitřní i zahraniční politiky a současně bylo poukázáno i na pronikání právních teorií tehdejší doby do státoprávních koncepcí Karla. Mezi významné okruhy otázek v sekci projednávaných, patřila i problematika ekonomická, posuzovaná zejména z hlediska finančního základu Karlovy vlády i jejího vztahu k cechům.

Jednání sekce, na kterém se vedle zástupců zahraničních vědeckých pracovišť (Polska, NDR a Maďarska) podílelo po všechna tři zasedání kolem 25 - 35 domácích účastníků, jak v jednotlivých příspěvcích, tak i ve svém souhrnu představuje nesporný přínos pro rozvoj právněhistorických poznatků o státu a právu ve 14. století. V mnoha směrech byly opraveny některé starší soudy o Karlově zákonodárné činnosti, nově byly objasněny některé dílčí stránky postavení českého krále v římské říši a nově byl objasněn i význam právníké vzdělanosti ve 14. století. Právněhistorická sekce se tak významnou měrou podílela na nesporném úspěchu celé konference.

doc. K. Malý

Medzinárodná konferencia romanistov a civilistov vo Varšave

Inštitút rímskeho práva a Inštitút civilného práva Právnickej fakulty vo Varšave v spolupráci s Gruppo di Ricercha sulla Diffusione del Diritto Romano z Univerzity v Sassari a Neapoli zorganizovali v dňoch 3.-7. novembra 1978 neďaleko Varšavy (Popovo) trojdňový medzinárodný seminár k dvom nasledovným problémom: 1. Politická ideológia, inštitucionálna štruktúra a realita súčasných ústav, 2. Kontinuita a inovácia práva civilného (vlastníctvo, zodpovednosť). Okruh prvej problematiky sa týkal prednášok a diskusií o politických ideológiach

a ústavných inštitútoch za republiky v starovekom Ríme a mal sa sústreďiť prípadne aj na politické ideológie a inštitúty súčasného ústavného práva. Druhá tematika predkladala na diskusiu otázky vlastníckeho práva a občianskoprávnej zodpovednosti v úzkej spojitosti s rímskoprávnymi elementami nachádzajúcimi sa v dnešných systémoch platného občianskeho práva.

Prvý referát predniesol L. L a b r u n a (Nepoli). Hovoril o hegemonii a funkcii senátu za republiky - *egemonia senatoria* - a poukázal na jeho úlohu vo vzťahu plebejcov k patricijom. Historik starovekých dejín, G. H ä r t e l (Leipzig), sa sústreďil na význam *i u s i t a l i c u m*, ktorým boli "vyzbrojené" niektoré mestá za cisárstva, pričom sa pokúsil o nové pohľady na túto ťažkú problematiku. Veľký ohlas a bohatú diskusiu vyvolal referát ďalšieho historika z NDR, J. I r m s c h e r a (Berlin), o pojme rímskej diktatúry a jeho funkčnom pôsobení v podmienkach antickej rímskej spoločnosti. Ďalší referát predniesol právny historik W. U r u s z c z a k (Kraków), ktorý sa v subtilnom rozbere dotkol antických tradícií v Poľsku v 16. storočí. Posledný historický referát mal P. C a t a l e n o (Sassari). Zaoberal sa spisom Rousseaua "Considérations sur le gouvernement de Pologne" (1771-72) a Rousseauovými rímskoprávnymi predstavami o francúzskych a talianskych Jakobínoch až po konštitúcie Bolívarove z r. 1819 a 1826.

V druhý rokovací deň prehovoril hlavný organizátor konferencie, romanista H. K u p i s z e w s k i (Warszawa), o teoretickom probléme dnešnej jurisprudencie - kontinuita a tradícia vo vlastníckom práve. Svoj zaujímavý príspevok zameral teoreticky a sústreďil pritom pozornosť na pojmy blízke právnej kontinuite, resp. z neho vychádzajúce (recepčia, inverzia, petrifikácia a p.). Na analýzu stredovekých a novovekých kodifikácií sa zamerala právna historička K. S ó j k a - Z i e l i ň s k a (Warszawa) v referáte o kontinuálnych a inovačných elementoch v legislatíve s ohľadom na vlastníctvo v 19. a 20. storočí. Taliansky civilista F. L u c a r e l l i (Roma) hovoril na tému sociálna funkcia vlastníctva v talianskej ústave a o relativite a variabilite obsahu vlastníckeho práva. Civilista T. D y b o w s k i (Warszawa) ako gestor konferencie zaujal nové stanovisko k problematike romanistických elementov v socialistickom práve a v súčasnom poľskom vlastníckom práve. Romanista T. G i a r o (Warszawa) predniesol referát, ktorého obsahom sa stalo právo rímsko-romanistické tradície a pojem vlastníctva v práve poľskom. S vlastníckou tematikou sa zaoberal ešte K. R e b r o (Bratislava) v príspevku o romanistických elementoch v socialistickom vlastníckom práve. Jeho referát priniesol nové syntetizujúce a kritické pohľady. Záver druhého dňa

patril maďarskému romanistovi E. P ó l a y m u (Szeged), ktorý nadviazal na problém právnej kontinuity referátom o pôsobení pandektistiky v Uhorsku a jej vplyvoch na uhorskú právnu vedu a uhorské občianske právo.

V tretí deň sa rokovalo o princípe zodpovednosti v civilnom práve. Na túto tému odznelo vcelku 7 referátov. Romanista F. S e r r a o (Roma) poukázal na romanistické korene civilnoprávnej zodpovednosti. Ďalší romanista, S. S c h i p a n i (Sassari), predniesol príspevok o romanistických prvkoch v občianskoprávnej zodpovednosti. Civilista J. R e z l e r (Warszawa) sa sústredil na princíp plného odškodnenia a jeho modifikácie v súčasnom poľskom práve. Komparatistický prístup zvolil aj P. B l a h o (Bratislava) v príspevku o l u c r u m c e s s a n s v práve rímskom a československom. Civilista A. S t e l m a c h o w s k i (Warszawa) hovoril o zodpovednosti a exekúcii pri peňažných obligáciách a civilista J. O k o l a k i (Warszawa) o stupni zmluvnej slobody v socialistickom hospodárstve s poukazom na Poľsko. Posledný referát patril jednému zo spoluorganizátorov stretnutia, romanistovi W. W o ł o d k i e w i c z o w i (Warszawa), ktorý poukázal na styčné problémové body rímskeho a súčasného zodpovednostného právneho systému.

Konferencia mala vysokú odbornú úroveň. Vyznačovala sa skvelou organizáciou, vyspelou pracovnou aktivitou. Celkom bolo prednesených 20 referátov s bohatou diskusiou v reči francúzskej, talianskej a nemeckej (jeden referát odznel v angličtine). Konferencie sa zúčastnili romanisti a civilisti z NDR, Maďarska, Československa, Talianska a Poľska. Možno s radosťou konštatovať, že varšavské stretnutie nielen úspešne nadviazalo na predchádzajúce dve konferencie v Sassari, v r. 1976 (Dittatura - concetti antichi e moderni, Diritto romano codificazioni e unità del sistema giuridico latinoamericano) a v Lipsku v r. 1977 (Römische Geschichte, Römisches Recht und aktuelles Recht in den sozialistischen Ländern, Methodologischen Grundfragen), ale sa ukázalo ako vhodná platforma vedeckej spolupráce historikov, romanistov a civilistov.

Blaho

Obhajoba doktorskej dizertačnej práce doc. JUDr. Leonarda Bianchiho, CSc.

Dňa 16. februára 1978 sa uskutočnila obhajoba doktorskej dizertačnej práce doc. JUDr. Leonarda Bianchiho, CSc., vedúceho vedeckého pracovníka Ústavu štátu a práva SAV. Doktorskú prácu obhájil pred Komisiou